

РЕШЕНИЕ

№ 166

гр. София, 11.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 129-ТИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ГЮЛЯЙ Ш. КОКОЕВА

при участието на секретаря ИВЕЛИНА ОГН. ИВАНОВА
като разгледа докладваното от ГЮЛЯЙ Ш. КОКОЕВА Административно наказателно дело № 20231110210292 по описа за 2023 година

за да се произнесе, съдът взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 72, ал. 4 от ЗМВР и е образувано по жалба на Н. А. Р., подадена на 12.07.2023 г. чрез А. К. от САК срещу Заповед за задържане на лице с рег. № 7855-10/28.06.2023 г., издадена от полицейски орган към Дирекция „Вътрешна сигурност“-МВР.

С жалбата се иска отмяна на процесната заповед, като незаконосъобразна. Претендира се, че обжалваната заповед не съдържа задължително предвидените от законодателя реквизити, а именно фактическите основания за задържането, като в този смисъл се счита, че е необоснована и издадена в нарушение на чл.5, пар.2 от ЕКЗПЧ и чл.146, т.2, т.3 и т.4 от АПК.

В съдебно заседание, процесуалният представител на жалбоподателя – адв. К. поддържа жалбата, като акцентира най-вече на липсата на описани фактически основания за издаване на обжалваната заповед за задържане на Н. А. Р., както и на относимите доказателства. Моли за присъждане на направените разноски.

Полицейският орган, издал атакуваната заповед, след редовно изпълнената процедура по призоваването му, се явява лично, като не оспорва жалбата и заявява, че няма доказателствени искания.

От фактическа страна, относимите към спора обстоятелства, се установяват от събраните по делото доказателства, а именно: заверен от адв. К. препис от обжалваната Заповед за задържане, представен с жалбата /л.6 от делото/; писмо от

началника на 04 РУ-С., в което се сочи, че преписката по издаване на обжалваната заповед за задържане е приложена към преписка в ДВС-МВР, ведно с приложени към писмото копия от Книга за задържани лица с инв. № 178/04.05.2023 г. /л.13 от делото/; писмо от ДВС-МВР, в което се сочи, че преписка №785500-4728/2023 г. по издаване на обжалваната заповед за задържане на Н. Р. е част от материалите по ДП №267/2023 г. по описа на СО-СГП, поради което се поддържа, че ДВС-МВР не може да представи преписката; копие на длъжностна характеристика за длъжността „началник на сектор“ при ДВС-МВР, копие на заповед рег. №8121-12970/04.11.2022 г. за назначаване на държавен служител и копие на акт за встъпване в длъжност рег. №10295/10.11.2022 г.; заверени копия от материалите, съдържащи се в ДП №267/23 г. по описа на СО-СГП.

От горепосочените доказателства, съдът прие за установена следната **фактическа обстановка**:

Жалбоподателят Н. Р. е бил задържан за срок до 24 часа в помещение за временно задържане на 04 РУ - С. на 28.06.2023 г. в 07:20 часа въз основа на оспорената Заповед за задържане на лице № 78553з-10 от 28.06.2023 г. В същата е отразено, че издателят Константин М. М. изпълнява длъжност разузнавач ш ДВС-МВР. Като правно основание за задържане на лицето била посочена разпоредбата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. В графата фактически и правни основания за задържане на лицето е посочено „данни по преписка рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР за извършено престъпление по чл.294, ал.4 от НК“. При задържането на жалбоподателя са му били разяснени неговите права.

В 06.50 часа на 29.06.2023 г. жалбоподателят е бил освободен.

ДП №267/23 г. по описа на СО-СГП е образувано на 20.06.2023 г., на осн. Чл. 212, ал.1 НПК, а именно с постановление на прокурор от С. за престъпление по чл. 294, ал.4, вр. ал.1 от НК. Сред представените материали по това ДП не се намира преписка рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР.

При така установена фактическа обстановка, настоящият съдебен състав достига до следните **правни изводи**:

Жалбата е процесуално **допустима**, като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна, имаща право и интерес от обжалването. Разгледана по същество е **основателна**, като съображенията за това са следните:

По правната си същност задържането под стража на основание чл. 72, ал. 1, т. 1, вр. с чл. 73 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка по смисъла на чл. 22 ЗАНН – административно разпореждане на орган на власт, непосредствено засягащо правната сфера на адресата, която има за цел чрез задържането да се предотврати възможността лицето да извърши престъпление, да продължи да извършва престъпление или да се укрие.

Съобразно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът в настоящото производство преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК. Следва да са налице в тяхната съвкупност всички изисквания за валидност на административния акт, а именно: да е издаден от компетентен орган, в изискуемата форма /посочена в чл.74, ал.1 и ал.2 от ЗМВР в конкретния случай/, при спазване на административно-производствените правила, да не противоречи на материалноправните разпоредби и да съответства на целта на закона. Липсата на някоя от предпоставките води до незаконосъобразност на административния акт и е основание за отменянето му.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган, при спазване на предвидената от закона писмена форма, като съобразно разпоредбите на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР правомощие да задържат граждани имат полицейски органи, каквото качество издалият заповедта има по смисъла на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР, съгл. представените доказателства – копие на длъжностна характеристика за длъжността „началник на сектор“ при ДВС–МВР, копие на заповед рег. №8121-12970/04.11.2022 г. за назначаване на държавен служител и копие на акт за встъпване в длъжност рег. №10295/10.11.2022 г.

Спазена е предвидената от закона писмена форма, така както предвижда нормата на чл. 74, ал. 1 от ЗМВР - издадена е писмена заповед за задържане, надлежно подписана от адресата ѝ. Заповедта съдържа част от задължителните реквизити, посочени в специалната норма на чл. 74, ал. 2 от ЗМВР, а именно: вписани са името, длъжността и местоработата на служителя, издал заповедта, както и данните индивидуализиращи задържаното лице – трите имена, ЕГН и адресна регистрация, датата и часът на задържането. Разяснени са правата на задържаното лице по чл. 72, ал. 3 - 5 и чл. 73 от ЗМВР.

Но обжалваната в съдебния процес заповед не съдържа съществен реквизит, а именно: - не са посочени в изискуемата кумулативна наличност по смисъла на чл. 72, ал. 2, т. 2 от ЗМВР фактическите основания за задържането. В обжалваната заповед е посочено само правно основание за задържането, а именно: чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР и „данни за извършено престъпление по чл.294, ал.4 от НК“, за което се сочи, че е образувано ДП №267/23 г. по описа на СО–СГП.

В тази връзка следва да се посочи, че фактическите и правни основания, съдържащи се в издадената заповед определят и предмета на доказване и само тези основания следва и могат да бъдат доказвани от ответната страна с допустимите доказателствени средства, вкл. и чрез разпит на свидетели.

В конкретния казус, видно от оспорената заповед, след посочване на правното основание за задържането като: чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР и „данни по преписка рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС–МВР за извършено престъпление по чл.294, ал.4

от НК“, липсва каквото и да е фактическо описание на основанието за задържане и следователно не е спазено изискването на чл.74, ал.2, т.2 от ЗМВР за ясно и недвусмислено посочване на фактическите и правни основания за задържането.

С оглед на гореизложеното, съдът приема, че постановеното задържане на Н. Р. не е фактически обосновано и обжалваната заповед за задържане се явява незаконосъобразна поради това, че е издадена в противоречие с разпоредбата на чл.74, ал.2, т.2 от ЗМВР, тъй като не съдържа фактическите обстоятелства, на които се основава задържането.

Липсата на фактическо основание не може да бъде заместена от посочване на правни основания, какъвто е процесният случай и изписване само на правна квалификация и номер на образувано досъдебно производство. В този смисъл следва да се има в предвид решение от 24.06.2014 г. на Европейския съд по правата на човека по жалби № 50027/08 и № 50781/096 – Петков и Профиров срещу България, в което е прието, че: „За да е налице обосновано подозрение следва да има факти и информация, които биха убедили един обективен наблюдател, че въпросното лице може да е извършило престъплението. Освен това подозрението трябва да се отнася до конкретно престъпление.“. Съдът приема, че единствено посочването на правното основание за ареста, приемано самостоятелно, е недостатъчно, а изхождайки от изискването „подозрението да се базира на разумни основания, като съществена част от защитата срещу произволен арест и задържане“, ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, то се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол.

В настоящия казус е издадена немотивирана и фактически необоснована заповед за задържане, която с постановеното задържане засяга съществено правната сфера на своя адресат, тъй като ограничава за срок до 24 часа субективното право на Н. Р. на свободно движение. Той е бил поставен в невъзможност да разбере мотивите за това решение на адм. орган, което от своя страна се е отразило върху възможността за ефективна защита на неговите права и законни интереси.

От изложеното може да се направи единственият извод, че в настоящия случай не е било спазено категоричното изискване, възведено в чл. 72, ал. 2, т. 2 от ЗМВР за излагане в кумулативна наличност на фактическите и правни основания за задържането, което се явява достатъчно основание за отмяна на процесната заповед поради допуснато съществено нарушение на процесуалните правила при издаването □ при липса на мотиви.

Съгласно постановките на ТР № 4 от 22.04.2004 г. по адм. дело № 4/2002 г. на ВАС излагането на мотиви при издаване на административен акт дава възможност на адресата на акта и заинтересованите лица да научат какви са фактите, мотивирали административния орган, да приложи една или друга правна норма. Мотивите дават

възможност на по-горестоящия административен орган и съда да извършат проверката за законосъобразност на акта. Изключение от този принцип е допустим единствено когато с акта се удовлетворяват изцяло направените искания и не се засягат права или законни интереси на други граждани и организации, както и когато въпросът е свързан със защита на класифицирана информация, представляваща държавна или служебна тайна. В тези случаи се посочва само правното основание за издаването на акта. В цитираното тълкувателно решение изрично е посочено, че липсата на мотиви във всички случаи е основание за отмяната на издадения административен акт. Така и когато органът действа при условията на оперативна самостоятелност, въпреки предоставената му от закона възможност да извърши преценка дали, кога и какво решение да вземе при осъществяване на дейност от своята компетентност, неизлагането на мотиви по въпроса защо е избрано едно от няколкото възможни законосъобразни решения и/или необсъждането на възраженията и обясненията на заинтересованите граждани и организации, които пряко касаят решавания с административния акт въпрос, съставляват съществени нарушения на административнопроизводствените правила и са основания за отмяната на акта.

Действително, съгласно ТР № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на ВС е допустимо издаването на мотивите да не съвпада по време с издаването на индивидуалния административен акт и да са обективирани в друг документ, стига той да изхожда от същия административен орган, като и в този случай страните следва да имат възможност да се запознаят своевременно с мотивите към акта, за да узнаят съображенията на административния орган и организират защитата си срещу акта. В конкретния случай материалите по по преписката, по която е издадена обжалваната заповед не са представени от ответната страна, с твърдението, че се намират сред материалите по ДП №267/23 г. по описа на СО–СГП. Материалите по цитираното ДП са изискани и представени, като е констатирано, че сред тях не се съдържа преписка рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС–МВР, както и обжалваната заповед за задържане. Следователно от ответната страна, в хода на настоящето производство не е представен и никакъв друг документ, в който да са изложени мотивите и фактическите основания за задържането на Р. с процесната заповед и който да е бил доведен до знанието на задържания към момента на задържането.

Действително ДП №267/23 г. по описа на СО–СГП е образувано за престъпление по чл.294, ал.4, вр. ал.1 от НК, а именно лично укривателство, като от материалите по същото става ясно, че линията на разследване е за установяване на служители на МВР, които са спомогнали на лице, извършило престъпление да бъде осуетено спрямо него наказателно преследване, без да са се споразумявали предварително с това лице, като деецът е полицейски орган. Това обстоятелство обаче не променя факта, че от съдържанието на оспорената заповед не стават ясни фактическите основания за задържането на Р. на 28.06.2023 г.

Следва да се отбележи и това, че съгласно съдебната практика, за прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР не е необходимо да са събрани доказателства, установяващи по категоричен и безспорен начин вината на лицето, извършило престъпление, както и да е определена точната наказателноправна квалификация на деянието по НК и основаниято за подвеждане под наказателна отговорност. Достатъчно е наличието на данни, обосноваващи предположение, че има вероятност лицето да е извършител на престъпление. В разглеждания случай, от събраните по делото доказателства не се установяват и данни за извършено от страна на лицето престъпление, т.е. не са изпълнени предпоставките за приложение на материалноправната разпоредба на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Следователно оспорената заповед за задържане е издадена и в противоречие на материалноправните разпоредби и е налице отменителното основание по чл. 146, т. 4 от АПК.

Следва да се отбележи и че процесната заповед не е съобразена и с целта на закона, което представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 от АПК. Със задържането е нарушен принципът на съразмерност, приложим в административното производство (чл. 6 от АПК). Задържането за срок до 24 часа по реда на чл. 72 от ЗМВР е ПАМ, която в зависимост от случая би могла да има превантивен или преустановителен характер. Задържането по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР съставлява ограничаване на правото на свобода и съгласно чл. 5, § 1,6. „е“ от ЕКПЧ по изключение е приложимо с цел да се осигури явяването на лицето пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление. В конкретния случай приложената ПАМ не се оправдава от никоя от тези цели. По делото не се установява със задържането на жалбоподателя да е предотвратено или преустановено извършването на престъпление.

В случая от доказателствата по делото по никакъв начин не може да се установи каква е била конкретната цел за издаването на оспорената заповед и постановеното с нея задържане. Ето защо със задържането правата и законните интереси на жалбоподателя са засегнати в по-голяма степен от необходимото от гледна точка на целта, за която се издава административният акт.

По изложените съображения оспорената заповед за задържане следва да бъде отменена като незаконосъобразна на осн. чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК.

Относно разноските:

При този изход на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК съдът следва да уважи своевременно направеното искане на жалбоподателя, чрез процесуалния му представител, за присъждане на направените по настоящото производство разноски в размер на 10.00 лева за заплатена държавна такса. Претендираната сума в размер на

700.00 лева, като заплатено адвокатско възнаграждение, също следва да бъде присъдена, като органа издал оспорения акт, който подлежи на отмяна следва да бъде осъден да я заплати на жалбоподателя, тъй като са представени доказателства за извършения разход – договор за правна защита и съдействия, с инкорпорирана разписка за заплатена в брой сума в размер на 700 лева.

От насрещната страна не е направено възражение за прекомерност, поради което този въпрос не подлежи на разглеждане от съда.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Софийският районен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед за задържане на лице рег. №7855зз-10/28.06.2023 г., издадена от полицейски орган към ДВС–МВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, на Н. А. Р., с ЕГН: ***** е наложена принудителна административна мярка (ПАМ) "задържане за срок до 24 часа".

ОСЪЖДА Министерството на вътрешните работи (МВР) да заплати на жалбоподателя Н. А. Р., с ЕГН: ***** сумата от 710.00 /седемстотин и десет/ лева, представляваща разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд – София град в 14 – дневен срок от получаване на съобщение за неговото изготвяне.

Препис от решението да се връчи на страните на основание чл.138 от АПК.

Съдия при Софийски районен съд: _____